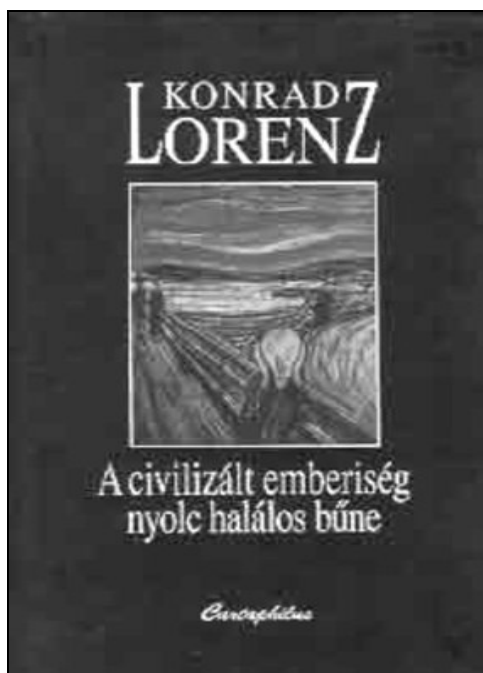

Konrad Lorenz
A civilizált emberiség nyolc halálos
bűne

IKVA – SZÁMALK Könyvkiadó KSzK, Sopron,
1989 (2. javított kiadás)

Könnyen érthető tükörtartás az emberiség
számára

A könyv borítója

Az **elembertelenedés** folyamatai az egész emberiséget (mint fajt) hanyatlással, bukással fenyegetik.

A címtől eltérően nem nyolc, hanem kilenc ilyen „halálos bűnt” sorol fel Lorenz, melyek a következők:

- A természetes élettér elpusztulása
- Az ember önmagát is megfosztja a felette álló teremtes szépségének és nagyágának tiszteletétől. /Mértéktelen/ túlnépesedés (II.)¹
- Versenyfutás önmagunkkal (őrületig)
- A technológiai fejlődés kényszere
- A technológiai fejlődés saját pusztulásunk árnyképét vetíti előre (értékvaktság, megfosztás az őszinte emberi elmélkedési tevékenységhez szükséges időtől).
- Az erős érzelmek eltűnése² /elpuhulás miatt/
- Növekvő intolerancia a kellemetlenséget okozó

¹ A részletesebben kifejtett témaköröket zárójelben szereplő *római számok* jelzik.

² azaz „fagyhalála”

dolgokkal szemben, a csak erőfeszítéssel elérhető örömök átélésének hiánya.

A fájdalom és az öröm kontrasztjának hullámlása a hallatlan unalom észrevétlen rezgésévé csillapodik.

Genetikai széthullás (VI.)

A modern civilizációban (a természetes igazságérzeten, néhány áthagyományozott jogi tradíción kívül) nincs olyan tényező, mely szelekciós nyomást gyakorolna a szociális viselkedésnormák fejlesztésére és fenntartására (pedig nagyon is szükséges lenne).

Nem zárható ki, hogy az infantilizmus (mely a „lázadó” ifjúság egy részét szociális parazitává teszi) genetikai jellegű.

A tradíciók megszakadása (lerombolása)

A fiatalabb generáció nem képes azonosulni az idősebbel, sőt kulturális értelemben sem képes megérteni

Az időseket idegen etnikai csoportként kezeli, és nacionalista gyűlölködést táplál iránta

(Az identifikációs zavar oka a hiányos szülő-gyermek kapcsolat, mely már a csecszopó kortól fennáll.)

A dogmák fokozódó ereje (VIII.)

A közvéleményt befolyásoló technikai eszközök tökéletesedésével a nézetek uniformizálódnak, a „hívők” száma nő.

Orvosi esetnek tekintik pl., ha valaki tudatosan kivonja magát pl. a TV hatása alól!

Az egyént infantilis törekvések jellemzik a primitív kívánságok azonnali kielégítésére, nő a felelőtlenség, az egyéniségvesztés, a manipuláció – ennek eszközei pl. a közvéleménykutatás, a reklámtechnika, az ügyesen irányított divat.

nukleáris fegyverek

Az emberiség nagyfokú kollektív ostobasága miatt nehéz elérni, hogy ne állítsák elő és ne vessék be. (Korunk jellemzője a felelőtlen politikus és a világvége hangulat...)

Kiderül(t), hogy e torzulássá, zavarrá vált tényezők eredetileg igencsak fajfenntartó értéket fejlesztő viselkedési mechanizmusok voltak. Manapság már patalogikusan kell értelmezni őket.

Az előbbi dehumanizálási folyamatokat elősegíti a következő áldemokratikus doktrína (dogma):

„A társadalmi és erkölcsi /szociális és morális/ magatartásunkat kizárólag a (kulturális) **KÖRNYEZET** /kondicionálás/ szabályozza.”

(Káros) következményei a félreértések, a gyakori hibás magatartás.

Az embernek a civilizált emberiség és a természet (az emberség) ellen elkövetett bűne

Alapja a kondicionálás kizárólagosságába vetett tévhit (azaz „hazugság”).

A behaviorisztikus doktrína HIBÁS 'járvány' – ez az USA-t fenyegető erkölcsi és kulturális összeomlás alapja (is).

(II.) Túlnépesedés

Csak az élet mint egész képes büntetlenül elviselni a pozitív visszacsatolású kört (vagyis a mértéktelenséget).

A szerves élet beépült a világenergia áramlásába. A szervetlen világ részvétlen erői (valószínűségi törvényei) és a szerves szabályozó körök az élőlények szaporodásának határt szabnak.

Túlburjánzás, katasztrófák

Az állandósult állapothoz (steady state) negatív visszacsatolás szükséges.

Verseny kiválasztódás útján – az intraspecifikus szelekció³ a túlélési kilátásokat csökkenti.

A páva udvarló szerve a farkok, áramvonalas alakban hajtható össze, repülésnél alig jelent akadályt, ám az árgusfácán hímjét csaknem repülésképtelenné teszi az evezőtollak meghosszabbodása

– a ragadozók „beállították”, hogy ne így legyen (vagyis ne váljanak repülésképtelenné).

³ Pl. a modern emberiséget (növekvő) munkatempó /és fogyasztás/ jellemzi – ám önmagáról túl keveset tud!

Jellemzői: a reklám csábítása (a csomagolás többbe kerül, mint az áru...), luxuscikkek igénylése, elkényelmesedés – az életszínvonal növelése jutalomként jelenik meg.

Homo homini lupus = ember embernek FARKASA – ez részvét nélküli konkurenciaharc (az eszközei pedig hazug módon „értékek” lettek!)

A haszonelvűség hatása

Az eszköz (pl. pénz) és a cél felcserélése – a pénz, az idő önmagában azonban nem érték!

Félelem a lemaradástól, az elszegényedéstől (*Time is money*), állandó hajsza

– következménye pl. a magas vérnyomás, a korai szívinfarktus.

Önmegfigyelés (a saját én felfedezése)

Az állandó hajsza képtelenné tesz erre!

Jellemzővé válik a „zajkeresés” (állandóan szól a rádió – az egyén fél, hogy meghallja az erdőben a madarakat...).

Az emberi szenvedések enyhítését szolgáló vegyi és orvosi tudományok fejlődése paradox módon az ember tönkretételét segíti elő (ezzel önmagát fojtja meg) – így ugyanis az ember legnemesebb tulajdonságai mennek veszendőbe.

A nagyvárosban a szívélyes emberszeretet nincs meg – csak „válogatott” barátok vannak. Jellemzője az érzelmek elfagyása, a közöny (a magány, a részvétlenség – azaz nincs meg már a szellemi, lelki egészség).

Az összezártság agressziót vált ki.

Kialakul a szép iránti érzéketlenség. (Vajon kondicionálható-e? Lorenz szerint ez veszedelmes agyrém!)

Az elővárosok tömbházai olyanok, mint egy rosszindulatú daganat (azaz struktúraszegény sejtek analógiái).

Uralkodóvá vált a kalmárlogika. A tömegesen előállítható szerkezeti elemek olcsóbbak – így a divat is efelé terel.

A lakótelepek tkp. haszonemberek istállótelepei. A haszonember (a névtelen és csereszabatos egyedek millióinak egyike) a szomszédjában saját meg hasonlott képét pillantja meg... (A ketreces csirkegyár: botrány, kínzásnak számít – az embernél azonban nem...)

Not to get emotionally involved = érzelmileg ne keveredjünk bele! /Ez ma már szinte embertelenség.../.

Egy ritkán lakott ország lakója igen vendégszerető. Ragadozó és zsákmánya nem károsítják egymást, néha érdekközösségben élnek – sohasem képesek végleg kiirtani egymást (a ragadozó előtte már rég éhen halna – ui. életterét elveszti).

A nehézségnek természetesnek kell lennie – a szándékosan teremtett nehézségek legyőzése ugyanis nem jár megelégedéssel (lásd Kurt Hahn terápiás sikereit).

(VI.) Genetikus hanyatlás

Olyan társadalmi viselkedésmódok keletkeznek, melyek a közösségnek hasznosak, de az egyénnek kárt okoznak. (Ennek mutációval, szelekcióval való magyarázása nehéz lenne.)

Az altruista viselkedésmódok⁴ keletkezése magyarázható az ún. csoportselektív folyamatokkal – az ily módon keletkező szociális rendszer azonban labilis marad.

Ilyenkor (az élősködő) szociális elemek (azaz szociális paraziták) többségbe jutása várható.

Az „államalkotó” rovaroknál a szaporodás és a közösségi munka funkciói eltérő egyedekre vannak osztva – ott nincs ilyen veszély.

A gerincteleneknél nincs rosszindulatú daganat, sem antitestképzés. A sejtrendőrség hirtelen lép fel a legalacsonyabb rendű gerinceseknél.

Arról a jogról, amely velünk született (*Goethe* szerint: a természeti jogról) sajnos nem esik szó – ez (ugyanis) Istentől kapott.

A jogrendszerek hasonlóságának okai

1, metafizikai természetjogi,

2, történeti,

3, ökológiai (környezeti feltételekhez, infrastruktúrákhoz való alkalmazkodás – tapasztalat-alapú viselkedésmódok)

újabban

4, közös jogérzet (és ösztönfogalom⁵).

Fontos kérdések, kérdéskörök

A bűnözői magatartás mely része ered a veleszületett viselkedésmódok és gátlások genetikai kieséséből? S mennyire a szociális normák kulturális átadásának zavaraiából?

Az elkövető a társadalom elviselhető tagjává tehető-e vagy sem?

Tanuljunk meg gátat szabni vágyainknak (önuralom, aszkézisra történő felszólítás)!

Az ember kulturális lény (ösztönös vágy és az azok feletti felelős, kulturális gyökerű uralom egyaránt jellemzi).

Korunkat (veleszületett vagy nevelési hiányosságok miatti) érzelemszegénység jellemzi. Gyógyítható-e ez?

A bűnözők nevelhetőek-e?

A feltételes reflexek mindenhatóságába vetett hit felelőssége (pl. a joggyakorlat bizarr kudarcaiért).

A liberális demokrácia mai **torzképe**.

A szabad egyéni kibontakozás (a fajgyűlölet, euthanázia, népgyilkosság) **ellenoldala** a társadalmi, kulturális egészség (azaz az emberiség egészének érdekei).

Csak a túlzások válnak emberellenessé!

A „nyugati világ” a **jóságra** a gazdasági versenyben negatív szelektív prémiumot tűzött ki.

Még szerencse, hogy a gazdasági siker nem föltétlenül korrelál pozitívan a szaporodási rátával!

Az erkölcs és a tisztesség nélkülözhetetlen!

A **háziállat** gonosz karikatúrája urának – lásd hájképződés, végtagok (meg)rövidülése...

(VIII.) A dogmák ereje

„*Amit az ember kigondol, az többnyire téves, de amit tud, az igaz.*” (O. Heinroth)

A feltételezés (a hipotézisképzés és annak verifikálása) kiállja-e a próbát?

Valamennyi ismeretünk csak **közelítés** (a valósághoz), azaz durva egyszerűsítés.

Egy másik hipotézis, melyhez több tény illeszthető, megcáfolhatja.

Megj.: szerintünk egy ellentmondó tény is megcáfolhatja!

Reménykedünk hipotézisünk igaz voltában (s szeretjük azt)!

A sokak által osztott vélemény **tömeghatása** növeli a tanítvány függőségét – a szóban forgó gondolkodásmód kedvelt szokássá válik.

Ez hitté válik pl. a freudizmusban (mely túl plasztikus).

Közvéleménnyé válhat a média hatására (pedig még verifikálatlan a hipotézis...) Aki nem osztja, azt **eretnekké** nyilvánítják... Jellemző, hogy az ellentmondó tényeket letagadják, ignorálják (elnyomják).

Következménye: „szent háborúk” a két ellentmondó dogma hívei között ☹.

A zseni kiváltsága, hogy az újonnan feltárt elvek értelmezési tartományát túlbecsülje.

Pl. ilyen túlértékelés, hogy a reflexek és a feltételes reakciók alapján minden állati és emberi viselkedés megmagyarázható.

Az ösztönök és a tudatalatti létezéséről

Ezzel ellentétes vélemény, hogy az ember üres lappal születik (ez a behaviorisztikus dogma).

A liberális és (ál)intellektuális amerikaiak „híttettek rá”, mint szabad és demokratikus elvre.

⁴ A fajtársak (mértéktelen) megvédése veszélyes az egyénre!

(A fajon kívüli, a környezeti tényező okozta szelektív MÁS!)

⁵ A pszichoanalitikus jogtudomány a jog társadalmi jelenségét egyéni struktúrákra vezeti vissza (s nem fordítva).

Eszerint potenciálisan minden ember azonos értékű (!)

Le az individualizmussal! – cél az uniformizálás, az ellenállás nélküli alattvalóvá kondicionálás! (lásd A. Huxley: *Szép új világ*)

Igazán sátáni hatása a dogmának (a **hazugságnak**) akkor jelenik meg, ha egyetlen gonosz tévhit egyesíti az egész világot.

Ez a veszély fenyeget most minket (főleg az USA-t) – vagyis a kulturális és morális összeomlás!

A tömegszuggeráció, a manipulálás technikája ma hatékonyan működik – célja az ideális egyedé formálás (pl. az a törekvés, hogy a divattal a rangsorbeli helyet kinyilvánítsuk; uniformis viseletet hordjunk; vegyük komolyan a státuszszimbólumokat).

Babbling machines (fecsegő gépek, halkán mormolják a propagandisztikus hittételeket...) Közép- és Kelet-Európa sokáig kimaradt ebből: hiányoztak a fényreklámok, a pazarlás. A még használhatót nem dobták el, az ősrégi autókat ápták.

A **fogyasztás** (és a **TERMELÉS**) lavinaszerű növelése rossz dolog – ugyanis a tömegkereskedelem hatására a (helyi) kisvállalkozó és a paraszt életképtelenné válik.

Az emberi kapcsolatteremtés képességének súlyos és irreverzibilis gyengülése

A paraszt és a kézműves kivételével manapság a fiú szinte sehol sem láthatja apját munka közben – így nem segítheti, nem tapasztalhatja meg a férfi magabiztos munkálkodását!

A modern kiscsaládból hiányzik a rangsorstruktúra is (az „**öreg**” tiszteletre méltó ember, nem „**teher**”!) Az áldemokratikus dogma vétke, hogy a két ember közti természetes **rangsort** frusztráló akadálynak tekinti.

A szabadelvű (non-frustration) nevelés miatt gyermekek ezrei váltak neurotikusakká!

A magasabb rang elnyerése ösztönösen beprogramozott törekvésünk.

A gyerek manapság – ellenállás nélküli szüleit tirannizálva – gyakran a csoportvezető szerepébe kényszerül (s így nem érzi jól magát).

A 'non-frustration' gyerekeket senki sem szereti, ugyanis védtelen az ellenséges világban.

Következményei: pofonért koldulás;

a **nyugati kultúra** eltömegesedése, természetpusztítása;

a dogmák erejének köszönhető **elbutulás**;

önmagával szemben és az értékek iránt vak emberek kapzsi versenye, riasztó érzelmi sivárság.

Egy etnikai csoport kollektív agressziójában való részvétel tulajdonképp nem más, mint azonosulás (minden jobb, mint sehova sem tartozni – lásd Rock and Mods, a kábítószeresek közösségei).

Az érzelmi izgalom (pl. gyűlölet) gátolja a racionális teljesítményt.

„Big Science”

Sok pénzt és nagy energiameennyiséget hoz, hatalmat kölcsönöz, de nem magasztos, nem lélekkel és szellemmel teszi, s a szép megsemmisítését szolgálja.

Az analitikus kutatás elve

A tudományterület (reális létréteg) jelenségeit és törvényszerűségeit megkísérlik visszavezetni ugyanazokra a tényezőkre, melyek a legközelebbi általános területen hatnak, és a speciálisabb struktúra alapján magyarázni azt, ami egyedül a magasabb létréteg sajátja.

A közvélemény sajátos értékítélete a tudományokról

Annál kevésbé becsüli, minél összetettebb és értékesebb a kutatás tárgya!

Záhonyi András

Záhonyi András a 2017-es Ünnepi Könyvhéten